

Jak uzyskać rozwód, będąc na emigracji?

Polak mieszkający za granicą może uregulować swoje sprawy rodzinne bez potrzeby powrotu do kraju. Rozwodu udzieli mu nawet zagraniczny sąd.

Zdarza się, że po dłuższym czasie przebywania za granicą jednego z małżonków małżeństwo się rozpada. Rozwodu może się wówczas domagać każdy z nich. Żona albo mąż, który pozostał w kraju, wnosi wtedy pozew do sądu okręgowego właściwego dla ostatniego wspólnego miejsca zamieszkania obojga, pod warunkiem że przynajmniej jedno z nich nadal w tym okręgu przebywa. W innych przypadkach właściwy jest sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, a gdy takiej podstawy nie ma, sąd miejsca zamieszkania powoda.

Ważne powiadomienie

Małżonek stale przebywający za granicą nie musi przyjeżdżać do kraju, aby uczestniczyć w rozprawie. Rozprawa odbędzie się bez względu na jego niestawiennictwo, pod warunkiem że został o niej w sposób właściwy powiadomiony. Powinien też przesłać do sądu usprawiedliwienie swojej nieobecności. Natomiast małżonek przebywający za granicą może wnieść sprawę o rozwód do sądu zagranicznego.

Jeżeli sprawę rozpoznaje sąd polski, to wówczas małżonek niewinny musi wyrazić zgodę na rozwód. Zdarza się, że sąd polski oddała powództwo z powodu braku takiej zgody, a potem małżonek domagający się rozwodu wnosi sprawę do sądu zagranicznego. Gdyby małżonek niewinny zmienił jednak zdanie i przed sądem zagranicznym wyraził zgodę na rozwód, to późniejsze orzeczenie sądu zagranicznego może zostać uznane w Polsce.

W sprawie uznania w takich przypadkach wyroku sądu zagranicznego w Polsce zajął nawet stanowisko Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 3 lutego 1981 r. w sprawie sygn. akt IV CR 569 / 80. Chodziło o brak rozstrzygnięcia przez sąd zagraniczny problemu winy rozkładu pożycia - co było przyczyną rozwodu. Gdyby, orzekając rozwód, sąd zagraniczny zastosował obce prawo różniące się w sposób istotny od polskiego w sprawie rozstrzygnięcia problemu winy, to wówczas zdaniem Sądu Najwyższego uzasadnia to odmowę uznania zagranicznego wyroku. Ustalenie winnego rozkładu pożycia ma później wpływ na uprawnienia i obowiązki alimentacyjne rozwiedzionych małżonków.

Uznanie w Polsce

Małżonek, który uzyskał rozwód za granicą, musi wystąpić o uznanie orzeczenia przez polski sąd. Wniosek może też złożyć rozwiedziony małżonek i każda osoba, która ma w tym interes prawny. Zostanie ono uznane wówczas, gdy jest prawomocne w państwie, w którym zostało wydane, i nie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego w Polsce. Do wniosku należy dołączyć uwierzytelniony odpis wyroku, uwierzytelniony przekład wyroku na język polski oraz stwierdzenie, że wyrok jest prawomocny.

O uznaniu wyroku orzeka sąd okręgowy w składzie trzech sędziów zawodowych, który byłby miejscowo właściwy do rozpoznania sprawy. W razie braku tej właściwości rozstrzyga sąd właściwy dla miasta stołecznego Warszawa. W rozprawie powinien brać udział prokurator.

Rozstrzygając o uznaniu orzeczenia rozwodowego wydanego przez sąd zagraniczny, polski sąd nie ocenia, czy na skutek rozwiązania małżeństwa może ucierpieć dobro małoletnich dzieci małżonków.